

Støttekomitéen for Ghassan Kanafanis Kulturfond i Danmark

Castbergsvej 6 2500Valby Telefon: 36 16 12 87 www.kanafani.dk Giro: 827-6781

DOUA' AL-HINDI

Alder: 4,9 år
Fra Safad
Bor i flygtningelejren
Rashidieh i Sydlibanon

دعاء الهندي

العمر: 4,9 سنوات
من: صفد
مكان الإقامة: مخيم الرشيدية
لللاجئين الفلسطينيين

Jeg er fra Safad, men jeg bor her i Rashidieh, ikke i Safad. Jeg kender det ikke, jeg har aldrig været der... Mor fødte mig under massakren i Cana. Mor blev meget syg, også far. Måske var det derfor, vi ikke tog til Safad ... Jeg bor i det her land, fordi israellerne ødelagde vores hus i Palæstina, og vi flygtede hertil. Jeg er ikke født i Palæstina. Jeg blev født under massakren i Cana. Når jeg bliver stor, vil jeg være læge, og jeg vil redde alle de børn, som er ved at dø og få dem på hospitalet. Mit hjerte brister, når jeg ser døde børn... Engang drømte jeg, at jeg var i Palæstina, det var en dejlig drøm.

(Selvportræt og tanker fra bogen "Like Roses in the Wind".2002)

GHASSAN KANAFANI CULTURAL FOUNDATION
P.O.Box: 13-5375 Choutan, Beirut - Lebanon
E-mail: gkcf@cybernet.lb

مؤسسة غسان كنفاني الثقافية
ص.ب: ١٣-٥٣٧٥ شوبران
بيروت - لبنان

Beirut, februar 2005

Kære Venner,

Der er gået alt for lang tid siden jeg skrev mit forrige Nyhedsbrev til jer. Det var i maj 2003, og i mellemtiden er der sket en hel del i forbindelse med vort arbejde i GKK's børnehaver, centre for udviklingshæmmede børn og biblioteker i palæstinensiske flygtningelejre i Libanon. Desuden har vi afholdt GKK's 30 årsdag og 32 års mindedagen for Ghassan og hans niece Lamis den 8. juli 2004. I dette nyhedsbrev vil jeg først forsøge at skrive om situationen for palæstinenserne i Libanon.

Palæstinenserne i Libanon

Den socio-økonomiske situation for de palæstinensiske flygtninge her i landet er fortsat meget dårlig. Den libanesiske regerings politik har ikke på nogen måde forbedret vilkårene for de omkring 390.000 palæstinensiske flygtninge, som ifølge UNRWA's seneste statistik er bosat i Libanon. De udgør ca. 11% af befolkningen, og omkring 56% bor i 12 overbefolkede og sundhedsfarlige flygtningelejre samt nogle mindre, uofficielle lejre. Palæstinenserne i Libanon har ingen civile eller sociale rettigheder. De har ikke ret til at arbejde inden for mere end 70 erhverv, og mindre end 1% har opnået officiel libanesisk arbejdstilladelse. Nogle arbejder dog "sort" uden for lejrene, mens de fleste som har arbejde er ansat i små forretninger, fabrikker, værksteder o.a. virksomheder samt ved UNRWA og andre ngo'er inden for lejrene. Man regner med, at mindre end 30% har nogenlunde fast arbejde, mens en del andre har forefaldende arbejde i kortere perioder.

Den libanesiske regering har vedtaget og påtvunget flere love, som især rammer palæstinensere, bl.a. loven vedrørende fast ejendom. I maj 2002 vedtog den daværende regering en lov, som fratager palæstinenserne retten til at anskaffe og eje fast ejendom. Denne lov er også rettet mod de palæstinensere, som har købt lejligheder uden for lejrene for flere år siden for at løse de meget vanskelige boligproblemer. Som loven er nu har deres børn ikke engang ret til at arve deres forældres ejendom, hvilket er en virkelig diskriminerende lov.

Ifølge UNRWA udgør børn ca. 35,5% af de registrerede palæstinensiske flygtninge i Libanon. De fleste af børnene som bor i lejrene lever gennemgående under uhyre vanskelige forhold, frataget de fleste af de rettigheder, som den internationale børnekonvention opfordrer verdens regeringer til at garantere alle børn, uanset om de er statsborgere eller flygtninge i landene. De palæstinensiske børn uden for Palæstina er bl.a. frataget retten til at bo i deres hjemland og til en nationalitet. UNRWA er ansvarlig for, at børn fra seksårsalderen kan starte i skolen og fortsætte til 9. klasse. Men de fleste skoler kører med et dobbeltskift system, fordi der er mangel på nye skoler. Det betyder at børnene kun går i skole fire timer om dagen, og klassekvotienten er desuden meget høj, ofte med 50-55 børn i klassen. Mange børn kan derfor ikke klare sig og bliver smidt ud eller forlader selv skolen – en del arbejder for at støtte deres familier økonomisk, men de får meget lave lønninger.

GKK og flere andre ngo'er har støtteundervisnings-programmer for skolebørn, samt for børn der har forladt skolen, for gadebørn og arbejdende børn, som ikke kan læse og skrive. Der er også

oprettet mange biblioteker og klubber for store børn og unge samt centre med kurser i erhvervsuddannelser. Ngo'er driver nu omkring 90 børnehaver for ca. 10.000 børn i de palæstinensiske flygtningelejre i Libanon. GKK er en af de få ngo'er, som arbejder målbevidst med at integrere udviklingshæmmede børn i børnehaverne.

GKK's Mål og Projekter i Libanon, 2003-2004

90% af GKK's medarbejdere er palæstinensere, de fleste er kvinder som bor i lejrene. Mange er gifte og har børn, mens de ugifte bor sammen med deres familier. Næsten alle de børn som nyder godt af GKK's projekter er 4. generations palæstinensiske flygtninge og efterkommere af de palæstinensere, der blev fordrevet fra Palæstina som resultat af Israels oprettelse i 1948. En stor del af børnene kommer fra ekstremt fattige familier og bor under meget vanskelige forhold i lejrene. GKK's mål er også at støtte de familier som har mest behov for hjælp, uanset om de er i stand til at betale det årlige beløb på ca. 600 kroner. Omkring 20% af familierne betaler symbolske beløb for en plads i vore børnehaver og centre for udviklingshæmmede børn. Betalinger fra familierne dækker derfor kun 10–12% af de samlede udgifter til driften.

GKK har gennemført de planlagte aktiviteter med gode resultater i løbet af skoleåret 2003–2004. Vi fortsætter med at evaluere og udvikle vore projekter for at kunne yde de bedst mulige forhold for børnene og deres familier. GKK er den eneste NGO som har kørt et dobbeltskift program i tre af sine største børnehaver, efter at de blev oprettet for 25 – 30 år siden. Dengang var der kun ganske få børnehaver i lejrene og behovet var enormt. Vi fortsætter med dobbeltskift i Nahr Al Bared-lejren, da vi altid har en lang venteliste der, men i september 2003 blev vi enige om at sløjfe eftermiddagsholdet i vor store børnehave i Ain Al Helweh-lejren, og fra september 2004 har vi gjort det samme i børnehaven i Baddawi-lejren. Denne beslutning blev taget dels grundet manglende økonomiske midler, men også fordi nye ngo'er har oprettet børnehaver i de senere år. GKK har dermed kunnet forlænge åbningstiden for formiddagsholdene med en time og fået mulighed for at udvikle sine projekter med integrering af udviklingshæmmede børn, samt arbejdet med bibliotekerne for ældre børn.

Børnehaver og Centre for udviklingshæmmede Børn

De daglige aktiviteter i børnehaverne er baseret på en helhedsholdning til børn, både som individer og deltagere i en gruppe. Vi følger stort set den libanesiske læreplan for førskole aktiviteter, bortset fra at vi først begynder at introducere læse / skrive aktiviteterne på arabisk når børnene er 5–6 år, og kun "leger" med et fremmed sprog (engelsk) i sange. Vi lægger derimod mere vægt på det skabende arbejde med kunst, drama og musiske aktiviteter. Pædagogerne o.a. medarbejdere deltager i workshops og træningskurser for at kunne udvikle deres arbejde med børnene, og vi evaluerer løbende vore projekter i GKK's uddannelseskomite, som alle børnehavelederne er medlemmer af.

I centrene for de udviklingshæmmede børn er aktiviteterne tilpasset børnenes fysiske og psykiske udviklingstrin. Vore medarbejdere deltager i specialpædagogiske kurser, og desuden har vi ansat fysioterapeuter og ergoterapeuter samt en talepædagog. Nogle udviklingshæmmede børn bliver integreret i vore børnehaver, hvis det er til fordel for dem og de andre børn. I Ain Al Helweh-børnehaven har vi siden 1996 arbejdet meget med integration af blinde børn, og vi samarbejder med UNRWA om videre integration i en skole med en trænet støttelærer. De to første blinde børn, som

fortsatte i en almindelig skole, går nu i 8. klasse og klarer sig utrolig godt. I alt er ni blinde børn fra GKK's børnehaver integreret i UNRWA-skoler i Ain Al Helweh og Nahr Al Bared.

Skoleåret sluttede den 14. juni med fester for børn, forældre og personale i alle GKK's børnehaver. Samtidig åbnede vi de årlige udstillinger af børnenes malerier og andre kunstværker, og i de efterfølgende to uger besøgte mange mennesker fra lejrene og udefra kunstudstillingerne, nogle for at købe malerier eller den flotte kunstbog med børns selvportrætter, som vi udgav forrige år. Omkring 90% af de store børn begyndte i UNRWA skoler efter sommerferien, og vi ved at de fleste af vore børn klarer sig godt i skolen på trods af den drastiske overgang fra børnehaver til skole. De yngre børn fortsatte i børnehaverne og nye grupper af treårige begyndte deres børnehaveliv i oktober 2004.

Familiesamarbejde

Vi har en næsten daglig kontakt til børnenes familier, især med mødre, når de bringer og henter deres børn. Pædagogerne besøger flere gange i løbet af året "deres" børns hjem for at få en bedre forståelse for familiernes situation og for at diskutere eventuelle problemer. Der blev afholdt tre forældremøder i det forløbne år omkring de daglige aktiviteter i børnehaverne, med fokus på børns udvikling og egenskaber samt børnenes problemer i hjem og børnehaver. Desuden havde vi inviteret læger til at tale om sundhedsspørgsmål og ernæring, og i vore to børnehaver i Beirut blev et program baseret på forebyggende sundhedspleje med naturmedicin fulgt op af en af lægerne i forbindelse med et forskningsprojekt.

Workshops og familierådgivning for forældrene i vore to centre for udviklingshæmmede børn fortsatte i løbet af 2003–2004, og et opsøgende program omkring tidlig intervention omfattede ca. 20 børn under tre år. Flere af disse små børn er begyndt i de to centre, og tre små blinde børn er blevet integreret i en af børnehaverne efter sommerferien.

Børnebiblioteker og kunstcentre

Aktiviteterne i GKK's to biblioteker og kunstcentre i Ain Al Helweh og Nahr Al Bared, etableret i henholdsvis 1996 og 2001, fokuserer på at hjælpe børnene med at løse deres problemer, hvad enten de er gadebørn, børn uden skolegang, udviklingshæmmede børn eller almindelige børn i en flygtningelejr. Det er uhyre vigtigt at samarbejde med forældrene, skolen og andre instanser i lejrene for at opnå positive resultater. Omkring 300 børn, både piger og drenge i alderen 7-18 år er medlemmer i Ain Al Helweh, og i Nahr Al Bared er der ca. 150 medlemmer. Børnene betaler et symbolsk månedlig bidrag og benytter næsten daglig bibliotekerne. Åbningstiden er fra 8.00 til 18.00, men i AAH, hvor situationen meget ofte er anspændt med interne uroligheder, lukker biblioteket for det meste klokken 16.00. Mange andre børn fra UNRWA-skolerne besøger bibliotekerne i løbet af året. Gymnasieelever og universitetsstuderende bruger ofte bibliotekerne i forbindelse med deres eksamensopgaver. Nogle fortsætter med at komme som frivillige for sammen med pædagogerne at give lektiehjælp og deltage i nogle af de følgende aktiviteter med børnene:

- Almene biblioteksaktiviteter omkring kultur, historie, miljø, etc. Oplæsning og udlån af bøger.
- *The passport of the Book*. Børnene får et stempel i deres "pas" for hver bog de har læst.
- Lektiehjælp til skolebørn og introduktion til brugen af en computer.
- Lær-at-læse-program for børn uden skolegang og gadebørn.
- Dagligt program (8.00–16.00) for udviklingshæmmede børn og unge (12–18 år).
- Aktiviteter omkring *Børns Rettigheder* og projektet *Fra Barn til Barn*.

- Konflikt- og problemløsning (Learning through Action)
- Børn, kunst og kreativitet - maling, tegning, drama, sang og musik
- Sport og folkedans

Der blev i juli måned afholdt sommeraktiviteter for de store børn (7–16 år) i GKK's biblioteker og klubber. Det vigtigste emne var *Palæstinensiske Børns Sundhedsproblemer*, som blev diskuteret og dramatiseret i workshops med drama, sange og happenings. Aktiviteterne er blevet dokumenteret i tegninger, plakater, fotos og video, brochurer, sange og udstillinger. Børnene deltog også i sportsarrangementer og udflugter til stranden og bjergene. Projektet var organiseret i samarbejde med Medical Aid for Palestine (MAP), som har betalt alle udgifter.

Tre af de store 15-17-årige udviklingshæmmede drenge fra biblioteket i Ain Al Helweh-lejren har i det forløbne år været med i det Libanesiske Handicapforbunds idrætstræning i Saida. De deltog i september 2004 i den Internationale Handicap Olympiade i Tunis og opnåede sølv- og bronze-medaljer i forskellige sportsgrene. De er meget stolte, og det er GKK også.

Samarbejde med GKK's partnere og besøg udefra

I det forløbne år 2003-2004 har vi haft mange besøg fra vore samarbejdspartnere, samt af studiegrupper og privatpersoner og af journalister og andre interesserede fra mange lande. I september 2003 fik vi endelig besøg af Vagn Andersen, GKK's kasserer i Danmark siden 1975. Det var godt at kunne vise ham alle vore projekter. Han besøgte os sammen med en studiegruppe organiseret af Dansk-Palæstinensisk Venskabsforening. Medarbejdere fra Folkekirkens Nødhjælp har besøgt GKK flere gange, og Plumfonden besøgte os i april. En dansk pædagogstuderende har haft en seks måneders praktikperiode ved GKK's bibliotek i Ain Al Helweh-lejren, og det blev en positiv oplevelse.

Ligesom alle andre lokale ngo'er i Libanon har GKK haft store problemer med at dække udgifterne til vore projekter i palæstinensiske flygtningelejre i de senere år. I november 2003 besøgte jeg derfor Kuwait igen og kontaktede mange af Ghassan Kanafanis gamle venner for at søge støtte til vort arbejde i Libanon. Ghassan boede og arbejdede i Kuwait som lærer 1956–1960. Hans gode venner der, kuwaitiske og palæstinensiske, har siden GKK begyndte sine projekter for børn i palæstinensiske flygtningelejre i 1974 givet generøse bidrag til vort arbejde i mindet om Ghassan, men efter den første Golfkrig i 1990 havde det været vanskeligt at rejse til Kuwait for at søge støtte. Resultatet fra min seneste rejse var meget positivt, og de indsamlede bidrag har hjulpet til at dække vore løbende udgifter i 2003 og 2004.

I det forløbne år har vi modtaget positiv støtte til vore projekter i palæstinensiske flygtningelejre fra venner, ngo'er og EU, bl.a. fra Folkekirkens Nødhjælp, Plumfonden og Støttekomiteen for GKK i Danmark, Norsk Folkehjælp, Red Barnet i Sverige, Brot Für Die Welt i Tyskland, Forenede Protestantiske Kirker i Holland, Colibri og Handicap International i Frankrig, samt mange venner i flere lande.

Plumfonden i Danmark har dels støttet renoveringsarbejde i centret for udviklingshæmmede børn og kunstcentret i Ain Al Helweh-lejren, dels sponsoreret et tre måneders træningskursus for nye kunsthøjsere omkring projektet *Børn – Kunst og Kreativitet* med Laila Kanafani som projektleder.

GKK's tredje Børnebibliotek og Kunstcenter

Venner fra Danmark, Holland og Kuwait har ydet bidrag til byggeriet af et nyt børnebibliotek og kunstcenter i Baddawi-lejren i det nordlige Libanon. Byggeriet startede i december 2003 og er nu afsluttet. Vi arbejder på at indrette det med møbler og udstyr og håber på at kunne åbne det officielt i januar 2005. Vi er utrolig glade for, at dette projekt endelig er lykkedes, for vi har i flere år søgt støtte til at opføre GKK's tredje børnebibliotek og kunstcenter i Baddawi-lejren.

Stor bevilling fra ECHO / Folkekirkens Nødhjælp 2004 – 2005

I begyndelsen af 2004 startede Folkekirkens Nødhjælp med at udarbejde en stor ansøgning til ECHO (Humanitarian Aid Department of the European Commission), i samarbejde med GKK og med fokus på projekter for palæstinensiske børn i palæstinensiske flygtningelejre i Libanon. Det blev et stort arbejde for alle involverede, og vi var naturligvis meget spændte på om ECHO ville godkende ansøgningen. Her kan jeg vist godt skrive *Al Hamdulillah - Gud ske tak og lov* - for Folkekirkens Nødhjælp modtog endelig i midten af maj måned et positivt svar fra ECHO. Den 28. maj mødtes GKK's formand og jeg på vort kontor i Beirut med de to medarbejdere fra Folkekirkens Nødhjælp, som var de hovedansvarlige for ansøgningen. Jeg underskrev aftalen på vegne af Ghassan Kanafanis Kulturfond, og vi er alle glade for det positive samarbejde.

ECHO's / Folkekirkens Nødhjælps store bevilling til GKK dækker i 2004–2005 følgende programmer:

- Fuldførelse af byggeriet af børnebibliotek og kunstcenter i Baddawi-lejren
- Møblering, udstyr, bøger og undervisningsmateriale til Børnebibliotek og Kunstcenter
- Renovering af GKK's børnehaver, centre for udviklingshæmmede og biblioteker
- Møbler, udstyr, bøger, undervisningsmateriale (delvis) til alle centre
- Dækning af et års budget for Ain Al Helweh center for udviklingshæmmede børn og unge
- Delvis dækning af lønninger til to administrative medarbejdere
- Træningskursus for pædagoger omkring *Børn – Kunst og Kreativitet*
- Oplysningsarbejde om palæstinensiske børns rettigheder ved hjælp af kunststillinger og andre arrangementer.
- Genudgivelsen af børnenes kunstbog "*Like Roses in the Wind*"

Den 23. september 2004 blev en separat udstilling af vore børns selvportrætter og andre kunstværker åbnet på Det Danske Institut i Damaskus. Den syriske kulturminister åbnede udstillingen, og Jørgen Bæk Simonsen, direktør for Det Danske Institut talte. Fem af de små kunstnere fra GKK's børnehaver var til stede og signerede bogen *Like Roses in the Wind* for ECHO og andre, som støttede udstillingen økonomisk eller på anden måde, og for gæster som købte bogen. Et syrisk børnekor optrådte med flere sange, bl.a. en nykomponeret sang over temaet *Like Roses in the Wind*. Det blev en stor oplevelse for børnene og deres kunstlærere, for os og de mange gæster som deltog i åbningen. Kunstudstillingen var derefter åben i to uger med mange besøgende. Det syriske TV og en libanesisk TV-kanal bragte optagelser fra udstillingen, som også blev omtalt i pressen.

30-årsdagen for Ghassan Kanafanis Kulturfond / 32 års mindededag for Ghassan Kanafani

Ghassan Kanafanis Kulturfond blev oprettet som en anerkendt libanesisk ngo 8. juli 1974, på to-års dagen for mordet på Ghassan Kanafani, forfatter, journalist, kunstner og talsmand for det palæstinensiske folk. Han blev født den 9. april 1936 i Acre i det nordlige Palæstina og boede i Jaffa indtil maj 1948, da han var tvunget til at flygte sammen med sin familie først til Libanon og senere til Syrien. Inden sin alt for tidlige død havde Ghassan udgivet 18 bøger - noveller, romaner, skuespil og essays og skrevet hundredvis af artikler om kultur, politik og det palæstinensiske folks tragedie og kamp. Han har inspireret en hel generation i ord og handling. I juli 1972 blev han dræbt sammen med sin 17-årige niece Lamis af israelske agenter ved et bilbombeattentat i Beirut. Ghassan skrev og illustrerede børnebogen *Den lille Lanterne* til Lamis for hendes 9-års fødselsdag.

I de forløbne 30 år har GKK oprettet seks børnehaver, to centre for udviklingshæmmede børn samt tre børnebiblioteker og kunstcentre, og over 8.000 børn har gået i vore børnehaver. Vi har udviklet vor pædagogik og de fysiske rammer i vore centre og satset meget på kreative programmer, som Børn – Kunst og Kreativitet. På trods af borgerkrigen i Libanon, den israelske invasion og besættelse, hvor flere af vore centre blev ødelagt, har vi aldrig standset vort arbejde. Vi har i perioder taget alternative initiativer, ofte sammen med andre ngo'er, f.eks. mobile børnehaver eller aktiviteter for børnene i de skoler, beskyttelsesrum etc. som familierne var flygtet til under de israelske krigshandlinger.

I ugen omkring den 8. juli blev der afholdt mindehøjtideligheder i forbindelse med de to årssdage i alle GKK's centre i Libanon med deltagelse af kulturpersonligheder og politikere, børn og deres forældre og mange andre mennesker fra lejrene og udefra. Nogle af de store børn læste taler og digte op om Ghassan og Lamis, og de deltog også i en mindehøjtidelighed ved deres grave i Beirut. TV og pressen omtalte begivenhederne og børnenes kunststillinger, som blev meget beundret. Der var også højtideligheder i Palæstina og andre arabiske lande for Ghassan Kanafani.

Jeg vil igen i år på vegne af GKK i Libanon, vore børn og trofaste medarbejdere sende mine hjerteligste hilsener til alle vore venner i Danmark med tak for jeres støtte til vort arbejde med børn og unge. På trods af krige og ødelæggelser håber vi fortsat på at den katastrofale situation for befolkningerne i det besatte Palæstina og Irak må ophøre, og at en fredelig udvikling kan finde sted i denne del af verden, som resulterer i et frit og demokratisk Palæstina.

Anni Kanafani
Ghassan Kanafanis Kulturfond
Beirut - Libanon